

Чланак високог представника за БиХ, Кристијана Шварц-Шилинга: “Вријеме је за преузимање одговорности”

Вријеме је за преузимање одговорности

У свијету преовладавају два супротна става у дебати о најбољем начину за рјешавање послеријатних ситуација – било на Балкану, у Авганистану или у Ираку. Присталице првог става заступају тезу директне међународне интервенције у домаћим законима у циљу постављања темеља за демократске поступке и владавину закона. Присталице другог става полажу наде у одговорност домаћих органа када се ради о успостављању демократске политичке културе и изградње активног цивилног друштва. Међународна заједница је у протеклих 11 година у Босни и Херцеговини испробала оба приступа. Искуства показују да успјех превасходно зависи од правовремене примјене и једног и другог приступа.

У првим послеријатним годинама, биле су потребне циљане међународне интервенције за имплементацију Дејтонског мировног споразума и уклањање најгорих посљедица рата. Моји претходници су с правом користили своја изванредна овлаштења да пруже подршку истраживању ратних злочина, повратку избјеглица и владавини закона.

Данас је дошло вријеме да се приступи постепеној транзицији према одговорности домаћих органа. Чак и прије ступања на садашњу дужност, ја сам био увјерен да овлаштења која су ми дата треба користити умјерено и у екстремним околностима. Ја сам се изјаснио да ми је циљ извршити пренос одговорности на домаће политичаре, уз истовремено пружање посредничке и

савјетодавне помоћи с моје стране. У вријеме када сам именован на функцију високог представника, овај приступ је одражавао и јединствен став чланова међународне заједнице који су били гаранти мировног споразума. У вријеме када се назирао крај дејтонског мандата, међународна заједница је сматрала да је било важно усвојити мање интервенционистичку политику.

Нажалост, у протеклој години нису реализовани сви зацртани циљеви. Након што су у Парламенту, са само два гласа против, одбачени напори на реформи Устава, који су се одвијали под окриљем САД-а, због националистичке реторике изборне кампање реформски процес је обустављен за неколико мјесеци. Као резултат тога, ја ћу препоручити Савјету за имплементацију мира, који се састаје крајем овог мјесеца у Бриселу, да одложи укидање Канцеларије високог представника, укључујући и његова посебна овлашћења, за још једну годину. Временски ограничено продужење дејтонског мандата омогућиће нам да се бавимо рјешавањем евентуалних потреса након одлуке о статусу Косова, и за вођење реформског процеса у земљи са потребном одлучношћу.

Након опсежних разговора у Вашингтону, Москви и главним градовима држава ЕУ, увјерен сам да ће међународна заједница наставити да полаже наде у концепт одговорности домаћих органа, како би се обезбиједила трајна стабилност Босне и Херцеговине и уклониле препреке са пута ове земље ка Европској унији.

Година 2007. има све што је потребно за успјех. Новоименована влада на државном нивоу оживјела је разговоре о полицијској реформи у напорима да испуни услове за потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом. У наредним мјесецима, такођер ће доћи до наставка активности на реформи Устава ове земље. Моји први контакти са новим органима учврстили су ме у увјерењу да на свим странама постоји снажна воља да се настави са реформама.

Међународна заједница сада треба да дјелује са јасним

осјећајем сврхе. Њемачко Предсједништво ЕУ има посебну одговорност у том погледу.

Повратак на превазиђену интервенционистичку политику осуђен је на пропаст. Једино стрпљење и чврста одлучност међународне заједнице ће повести Босну и Херцеговину ка пуној домаћој одговорности и утрти јој пут према Европи.